

Asistenta persoanelor refugiate Aspecte teoretice si practice

-Efecte psiho-sociale ale refugiului-

Lucrare realizata de:

***Adina Mariana Matei** – voluntar JRS Romania*

***Mihai Adrian Paun** – coordonator proiecte JRS Romania*

2010

Delimitari conceptuale

MIGRANT – Persoana care se deplaseaza dintr-o arie teritoriala in alta, urmata de schimbarea domiciliului si/sau de incadrarea intr-o forma de activitate in zona de sosire.

- *in functie de sensul migrarii, fiecare persoana migranta este in acelasi timp, pentru tara de origine **emigrant** - persoana care iese din tara, si **imigrant** - persoana care intra in tara de destinatie.*
- *migrarea poate avea loc atat in interiorul granitelor tarii - **migrarea interna** (numite si persoane deplasate intern) cat si in afara tarii - **migratia internationala** (categorii din care fac parte si refugiatii).*

PROCEDURA DE AZIL – Totalitatea actelor si formalitatilor indeplinite, precum si activitatile desfasurate de autoritatile competente, in vederea recunoasterii statutului de refugiat sau, dupa caz, acordarii protectiei subsidiare.

- *procedura de azil nu este una standard, fiecare tara are propriul sau sistem legislativ.*
- *in prezent, cel putin la nivel european, se incearca armonizarea tuturor acestor proceduri intr-o Politica Europeana de Azil Comuna, in ideea procesarii mai rapide si mai corecte a tuturor cererilor; in prezent, solutionarea unei cereri poate dura si un an de zile.*
- *de asemenea, o astfel de armonizare legislativa ar preveni si fenomenul de “**asylum shopping**” in care aceasi persoana, inainte de a se da solutia finala si irevocabila referitor la cererea sa formulata intr-o tara, paraseste tara de azil si formuleaza o noua cerere de azil intr-o alta tara; de exemplu, sistemul Eurodac* a demonstrat ca atat in anul 2005 cat si in 2006 17% din cererile de azil reprezentau cereri multiple.*

*(*EURODAC - este o baza de date la nivel european ce cuprinde amprente ale solicitantilor de azil si ale imigrantilor ilegali; a devenit operationala din 15 ian 2003; analizele au aratat ca Marea Britanie, Germania si Suedia au cele mai multe cereri multiple)*

PERSOANELE CARE AU DOBANDIT O FORMA DE PROTECTIE - Persoanele care, la sfarsitul procedurii de azil au obtinut una din urmatoarele forme de protectie:

1. statut de refugiat;
2. protectie subsidiara;
3. protectie temporara.

SOLICITANT DE AZIL – Cetateanul strain sau apatridul care si-a manifestat vointa de a obtine o forma de protectie pe teritoriul altei tari, atat timp cat cererea sa nu a fost solutionata printr-o hotarare irevocabila.

- *pe durata analizarii cererii sale el beneficiaza de anumite drepturi.*

- *legislatia internationala recunoaste dreptul unei persoanei de a primi azil, dar nu obliga nici un stat sa il ofere.*
- *potrivit statisticilor disponibile la nivelul UNHCR, in anul 2007 numarul cererilor de azil a crescut cu 10% fata de 2006.*
- pe continentul european, tarile aflate traditional pe primele locuri precum **Franta, Germania, Marea Britanie, Austria** au inregistrat o scadere a numarului de cereri de azil in favoarea unor tari precum **Suedia, Grecia, Italia**.

Schimbari in ierarhia primelor zece tari pentru care s-au inaintat cereri de azil in perioada 2004-2007

Tara	Rang 2004	Rang 2005	Rang 2006	Rang 2007
SUA	2	2	1	1
Suedia	7	7	4	2
Franta	1	1	2	3
Canada	5	6	5	4
Regatul Unit	3	3	3	5
Grecia	19	12	9	6
Germania	4	4	6	7
Italia	13	11	12	8
Austria	6	5	8	9
Belgia	8	8	10	10

Sursa: Asylum Level and Trends in Industrialized Countries, UNHCR, 2008, p.7

PERSOANA CARE BENEFICIAZA DE TOLERARE - Strainul care nu mai are drept de sedere pe teritoriul unei tari dar care, din motive obiective, nu poate parasii teritoriul acelei tari. Acesti straini au doar “permisiune de ramanere pe teritoriu”.

PERSOANA CU PROTECTIE SUBSIDIARA - Strainul caruia i se acorda forma de protectie numita „protectie subsidiara” in baza altor motive decat cele prevazute in Conventia din 1951. Protectia subsidiara se poate acorda strainului care nu indeplineste conditiile pentru recunoasterea statutului de refugiat si cu privire la care exista motive temeinice sa se creada ca, in cazul returnarii in tara de origine, va fi supus unui risc serios (condamnarea la pedeapsa cu moartea ori executarea unei astfel de pedepse, tortura, tratamente sau pedepse inumane ori degradante sau o amenintare serioasa, individuala, la adresa vietii sau integritatii ca urmare a violentei generalizate in situatii de conflict armat

intern sau international, daca solicitantul face parte din populatia civila) si care, nu poate sau datorita acestui risc nu doreste protectia acestei tari.

PROTECTIE TEMPORARA - Forma de protectie ce se acorda de catre un stat persoanelor care provin din zone de conflict, in perioade de conflicte armate in care tara respectiva nu este angajata.

PRINCIPIUL NERETURNARII (NON-REFOULMENT) – Este un principiu stipulat in art. 33 al Conventiei de la Geneva potrivit caruia „Nici un stat contractant nu va expulza sau returna („refouler”), in nici un fel, un refugiat spre frontierele teritoriilor unde viata sau libertatea sa ar fi amenintate pe motive de rasa, religie, nationalitate, apartenenta la un anumit grup social sau opinie politica” (punctul 1).

- *in baza acestui principiu, statele sunt obligate sa permita sederea in tara pana la luarea unei decizii finale asupra cererii initiale in cazul solicitantilor de azil si sa nu returneze persoanele care au dobandit statutul de refugiat.*
- *este "piatra unghiulara" a regimului international al refugiatilor si cel care face diferenta juridica dintre un migrant economic si un refugiat; in virtutea acestui principiu, un solicitant de azil nu poate fi returnat, pe cand un imigrant ilegal, da.*

REGIMUL INTERNATIONAL AL REFUGIATULUI - Reprezinta un sistem institutionalizat, alcatuit din norme si reguli referitoare la refugiatii si actiunile statelor implicate, organizatiile angajate in aceste actiuni si practicile sau procedurile operationale in relatie cu refugiatii.

(CONVENTIA DE LA GENEVA) CONVENTIA PRIVIND STATUTUL REFUGIATILOR adoptata la 28 iulie 1951 de Organizatia Natiunilor Unite - Reprezinta actul legislativ international, emis de ONU, care reglementeaza situatia juridica a refugiatului.

- *documentul a fost semnat de circa 147 de state; **Romania a aderat din anul 1991**, dupa Ungaria si Republica Ceha, fiind urmata de Slovacia si Polonia in 1992, Slovenia in 1995 si Bulgaria in 1996.*
- *asigura protectia internationala a persoanelor refugiate si apatrizilor prin reglementarea drepturilor si obligatiilor acestora in tara in care se afla.*

REFUGIAT - Acea persoana care, in urma unei temeri bine-intemeiate de a fi persecutata datorita rasei, religiei, nationalitatii, apartenentei la un anumit grup social sau opiniei politice, se afla in afara tarii a carei cetatenie o are si care nu poate, sau datorita acestei temeri nu doreste sa se puna sub protectia acestei tari; sau care, neavand nici o cetatenie si gasindu-se in afara tarii in care avea resedinta obisnuita, ca urmare a acestor evenimente nu poate sau, datorita acestei temeri, nu doreste sa se intoarca. (*Conventia de la Geneva, 28 ian. 1951*)

- *ceea ce diferentiaza un refugiat de un migrant este **caracterul fortat sau voluntar al deciziei de a parasii tara**, refugiatul fiind fortat sa plece de teama de a nu-si pierde viata; de asemenea, nu este considerata o persoana refugiata persoana care si-a parasit caminul din aceleasi cauze ca si refugiatul, dar nu a trecut granita.*
- *persoanele care **nu pot beneficia de prevederile Conventiei din 1951**, chiar daca indeplinesc criteriile prevaute in clauzele de includere sunt:*
 - *Persoanele ce beneficiaza deja de protectie si asistenta din partea Natiunilor Unite.*
 - *Persoanele ce nu sunt considerate a avea nevoie de protectie internationala, respectiv persoanele care si-au stabilit resedinta intr-o tara, alta decat tara de origine, si care au drepturi si obligatii similare cetatenilor respectivei tari.*
- *persoanele care **nu sunt considerate a merita protectie internationala** sunt:*
 - *persoanele care au comis crime impotriva pacii si umanitatii si criminalii de razboi;*
 - *persoanele care au comis o crima grava de drept comun;*
 - *persoanele vinovate de actiuni contrare scopurilor si principiilor Natiunilor Unite.*
- *una din problemele dificile ale procedurii de azil este aceea de a stabili cine este o persoana refugiata si cine nu.*

MODIFICARI SEMNIFICATIVE IN REGIMUL INTERNATIONAL AL REFUGIATULUI DUPA 1951:

Ca urmare a:

- *sfarsitului Razboiului Rece,*
- *schimbarilor produse la nivel economic, social si politic ca urmare a globalizarii,*
- *conturarii unei noi harti geopolitice a lumii*

au aparut modificari in regimul international al refugiatului:

a) necesitatea adaptarii definitiei refugiatului la realitatea actuala

1969 - Organizatia Unitatii Africane a extins notiunea de refugiat prin includerea si a persoanelor care, datorita agresiunii externe, ocupatiei, dominatiei straine sau evenimentelor ce tulbura grav ordinea politica, fie intr-o parte a teritoriului, fie in intreaga tara de origine sau a carei cetatenie o are, este obligata sa paraseasca locul de resedinta obisnuita.

1984 - Declaratia de la Cartagena, guvernele din tarile Americii Latine considera ca refugiatii si persoanele care isi parasesc tara deoarece viata, securitatea si libertatea le sunt amenintate de violenta generalizata, agresiune externa, conflicte interne si violari pe scara mare a drepturilor omului sau orice alte circumstante ce tulbura grav ordinea publica.

b) diluarea granzelor dintre categoria Refugitilor si cea a Imigrantilor

refugiatii sunt integrati din ce in ce mai mult in categoria mai larga a migrantilor ilegali, perceputi ca o amenintare la adresa securitatii nationale, o povara economica pentru tarile de azil si sursa unor tulburari sociale (se considera ca printrei ei pot fi criminali, traficanti de fiinte umane si persoane care urmaresc scopuri antisociale)

c) fragmentarea notiunii de refugiat

- *a aparut ca efect al noii perceptii asupra refugiatilor si a presiunii puternice a tarilor dezvoltate de a actiona in directia asistarii potentialor refugiatii inainte ca ei sa-si paraseasca tarile de origine*
- *noile "etichete" sunt de fapt noi instrumente de control, restrictionare si descurajare a actiunilor de intrare pe teritoriul lor; ideea repatrierii e din ce in ce mai prezenta in politica tarilor dezvoltate referitoare la refugiatii*
- *in Marea Britanie, de exemplu, au aparut categorii noi de refugiatii: solicitant de azil; sositi spontan; amanati; asa-numita categorie "status-B"*

d) modificarea raspunsului din partea tarilor industrializate la presiunea miscarilor migratorii:

- un numar sporit de instrumente de control al intrarii si stationarii pe teritoriul tarii de primire, in care repatrierea voluntara este privita din ce in ce mai mult ca o solutie durabila;
- acceptarea refugiatilor (si imigrantilor economici) pe teritoriul tarii-gazda si rezolvarea problemelor politice, sociale si economice ce le implica acceptarea lor, in sensul integrarii lor cat mai eficiente in societatea-gazda;
- adoptarea de masuri ce se adreseaza direct **cauzelor migratiei**

(de exemplu, statele Europei Occidentale, SUA si Canada incearca influentarea factorilor „push factors” in tarile de origine a refugiatilor: economie saraca, rata inalta a somajului, violarea drepturilor civile si politice, , politie ineficienta si corupta, insecuritate fizica si nerespectarea drepturilor omului)

CAUZE SI EFECTE ALE ALE MIGRATIEI FORTATE

FACTORI INTERNI

- saracie;
- diminuarea resurselor;
- inegalitate;
- conditii haotice si nesigure de viata;
- violarea drepturilor omului;
- discriminare sau conflict violent;
- conflicte armate (etnice sau religioase).

FACTORI EXTERNI

- colonialismul;
- reguli comerciale incorecte;
- inegalitate globala;
- impactul corporatiilor transnationale asupra mediului local;
- comerțul cu arme.

RAZBOIUL

- *In prezent asistam la o escaladare a culturii violentei in intreaga lume, iar rezultatul razboiului este o dislocare masiva de oameni. Razboaiele din zilele noastre au 2 caracteristici majore:
a) se desfasoara in interiorul tarii, nu sunt conflicte armate intre tari (cu foarte putine cazuri)
b) au un numar considerabil de morti din randul persoanelor civile*
- *Fenomenul militarizarii globale este evident mai ales in cresterea fabricarea armamentului si comerțul cu arme sau cheltuielile militare uriase din intreaga lume. Spre exemplu, in fiecare an sunt produse mai mult de 30 mil. de mine anti-personal, iar dispunerea lor pe largi zone agricole, fac aceste locuri nelocuibile si de nefolosit, contribuind, mai departe, la dislocarea persoanelor.*

SARACIA

- *Saracia si foametea sunt de cele mai multe ori cauze ale migratiei fortate mult mai puternice chiar decat razboiul*
- *A lupta impotriva saraciei este sinonim cu a lupta impotriva unor politici guvernamentale proaste, in care resursele se risipesc in razboaie civile si de securitate interna in locul unor programe economice si sociale eficiente. De exemplu, mai mult de jumătate din datoriile tarilor din Lumea a 3-a reprezinta cheltuieli cu securitatea miliara sau interna.*

VIOLAREA DREPTURILOR OMULUI

- Violarea drepturilor omului este adesea o cauza a exodului refugiatilor, mai ales dupa sfarsitul unui conflict si preluarea puterii de catre noul guvern. Opresiunea se indreapta, in general, impotriva celor care au avut opinii diferite sau au organizat si participat la actiuni impotriva actualului guvern (regim).

DISCRIMINAREA MINORITATILOR

- Mai mult de 40% din tarile lumii au 5 sau chiar mai multe grupuri etnice si majoritatea conflictelor din Africa sunt conflicte etnice. In general tensiunile etnice sunt tinute in frau de forte politice din afara sau din interiorul tarii. Dar cand aceste forte se schimba, au loc razboaie sangeroase, urmate de valuri mari de refugiati. De exemplu, sfarsitul Razboului Rece a facut ca multe grupuri minoritare sa fie obiectul epurarii etnice (Iugoslavia) sau sfarsitul colonialismului in Africa a fost urmat de razboaie etnice si genocid (de ex, Rwanda).

PULL-FACTORS

Sunt acei factori care atrag imigrantii si ii determina sa isi paraseasca caminul in speranta unei vietii vietii mai bune, care inseamna acces la resurse, servicii medicale, educatie, independenta financiara si personala. De obicei rudele sau prieteni care au plecat mai inainte si le trimit rapoarte entuziaste despre noua tara sunt adesea cel mai puternic factor de atragere in afara tarii.

Tarile-gazda cu cel mai mare numar de refugiati la sfarsitul anului 2007

- persoane -

Tara	Numarul de refugiati
Pakistan	2 033 100
Siria	1 503 800
Iran	963 500
Germania	578 900
Iordania	500 300
Tanzania	435 600
China	301 100
Regatul Unit	299 700
Ciad	294 000
SUA	281 200

Sursa: 2007 Global Trends : Refugees, Asylum-seekers, Returnees, Internally Displaced and Stateless Persons, UNHCR, 2008, p.8

In ciuda perceptiei comune ca cei mai multi dintre refugiati se indreapta catre tarile din afara regiunii vecine, statisticile arata ca **ei raman in proportie covarsitoare in aceeasi zona geografica**. Dupa estimarile UNHCR, 1,6 milioane refugiati (adica 14% din totalul de 11,4 milioane) traiesc in afara regiunii de origine. Topul primelor 10 tari-gazda pentru refugiati in anul 2007 aduce in prim-plan in primul rand tari din Asia : **Pakistan, Siria, Iran**.

EFECTELE PSIHOSOCIALE ALE REFUGIULUI:

Principalele etape ale refugiului sunt:

- **PRE-MIGRARE**
 - **MIGRARE**
 - **STABILIREA INTR-O ALTA TARA**
 - **REPATRIERE**
 - **REINTEGRARE**
-
- **TRAUMA (gr. rana)** – o rana fizica cauzata prin violenta sau un soc emotional puternic care are adesea efecte psihice de durata
 - **TRAUMA PSIHICA** – o experienta vitala de discrepanta intre factorii situationali amenintatori si capacitatile individuale de stapanire, care este insotita de sentimente de neajutorare si abandonare lipsita de aparare si care duce astfel la o prabusire de durata a intelegerii de sine si de lume

(G. Fischer, P. Riedesser)

Etapa PRE-MIGRARII

- *pierderea familiei*
- *prietenilor*
- *caminului*
- *evenimente traumatice extreme (violul, prizonieratul, tortura)*

Etapa MIGRARII

- *deplasarea prin zone de conflict armat unde pot fi victime sau martori ale acelorasi atrocitati ca in etapa precedenta*
- *expunerea la foame, deshidratare, hipotermie sau alte suferinte fizice*
- *scufundarea vaselor, inec, boala sau chair moartea ca urmare a expunerii la soare sau supraglomerarii*
- *deplasarea prin zone de conflict armat unde pot fi victime sau martori ale acelorasi atrocitati ca in etapa precedenta*
- *expunerea la foame, deshidratare, hipotermie sau alte suferinte fizice*
- *scufundarea vaselor, inec, boala sau chair moartea ca urmare a expunerii la soare sau supraglomerarii*

STABILIREA INTR-O ALTA TARA

- *cazarea in tabere alcatuite de multe ori din corturi, supraglomerate si in conditii igienico-sanitare precare sau in centre de detentie*
- *interviuri repetate cu autoritatile din tara de azil ce le sporesc anxietatea legata de incertitudinea acordarii statutului de refugiat*
- *lipsa veniturilor*
- *dificultati de integrare, necunosterea limbii, dependenta de asistenta umanitara*
- *perceptia membrilor societatii-gazda drept cauza principalelor probleme sociale (somaj, saracie, lipsa locuintelor etc.)*

EFECTE ALE REFUGIULUI IN PLAN PSIHOLOGIC

- **Sentimentul instrainare**
- **Sentimentul de vina**
- **Sentimentul de inferioritate**
- **Sentimentul pierderii identitatii de sine**
- **Sentimentul dezradacinarii**
- **Sentimentul de „tap ispasitor**

COMPETENTELE ASISTENTULUI SOCIAL (care lucreaza cu o persoana refugiata)

- **COMPETENTA CULTURALA**
- **CAPACITATE EMPATICA**
- **CUNOSTINTE DE PSIHOLOGIA TRAUMEI**
- **O FOARTE BUNA CUNOASTERE DE SINE**

ASISTENTA SOCIALA A REFUGIATILOR SI SOLICITANTILOR DE AZIL IN ROMANIA

- **Pomeste de la doua mari categorii de nevoi de protectie ce trebuie acoperite:**

a) Refugiatii sunt victime sau potentiale victime ale abuzurilor contra drepturilor omului

- Asistenta trebuie sa includa:

- **protectia impotriva returnarii fortate**

- protectia impotriva oricarei alte forme de violenta
- asigurarea unui statut legal, care sa le garanteze drepturi economice si sociale

b) Lipsa protectiei tarii de origine

- Impune necesitatea includerii in sistemele de protectie si asistenta sociala din tara de azil

- *Insuficienta fondurilor financiare*
- *Experienta relativ limitata in asistenta sociala*

- programe de asistenta moderate –

- accesul pe piata muncii
- accesul la educatie
- accesul la sistemul national de asistenta medicala
- accesul la o locuinta
- accesul la sistemul de asistenta sociala si servicii de pregatire in vederea integrarii

- 1) pentru solicitantii de azil, pana la solutionarea cererii de azil prin hotarare definitiva si irevocabila

- cazare in centrele de primire si cazare ale ORI, precum si o hrana in limita unei anumite sume stabilite prin lege

- asistenta medicala primara si de urgenta
- gratuit, un interpret pe intreaga durata a procedurii, cu garantia protectiei datelor personale

2) Pentru strainii care au dobandit statutul de refugiat sau beneficiaza de programul de integrare socio-profesionala, derulate de ORI in colaborare cu institutii publice centrale si organizatii nonguvernamentale:

- cursuri de limba romana
- sesiuni de acomodare culturala la specificul societatii romanesti
- activitati de consiliere, inclusiv consiliere psihologica

Concluziile seminarului "Asistenta psihologica acordata persoanelor vulnerabile straine aflate pe teritoriul Romaniei. Experiente traumatice din tara de origine.

I. ORGANIZATORI:

- Asociația *Serviciul Iezuitilor pentru Refugiati din Romania*, coordonator: Mihai Adrian Paun

- Universitatea *Spiru Haret, Facultatea de Psihologie*, coordonator: conf. univ. dr. Diana Lucia Vasile

II. PARTICIPANTI:

Consiliul National Roman pentru Refugiati (CNRR), Forumul Roman pentru Refugiati si Migranti (ARCA – FRRM), Inaltul Comisariat ONU pentru Refugiati (UNHCR), Organizatia Internationala pentru Migratie (OIM), Fundatia ICAR, Directia Generala de Asistenta Sociala si Protectia Copilului sector 2/4/5/6, Oficiul Roman pentru Imigrari (ORI), Asociația Casa Ioana, Directia Generala de Asistenta Sociala si Preprotectia Copilului a Mun. Bucuresti, Fundatia Principesa Margareta a Romaniei, Institutul de Filosofie si Psihologie C. R. Motru, Academia Romana, Universitatea din Bucuresti, Facultatea de Sociologie si Asistenta Sociala, Universitatea Bucuresti, Facultatea de Psihologie, Universitatea Spiru Haret, Facultatea de Psihologie, Asociația Serviciul Iezuitilor pentru Refugiati (JRS Romania).

III. PREZENTARI:

- Punctul de vedere **juridic** asupra problemelor refugiatilor
 - *Bianca Albu*, Consilier juridic & cercetator informatii din tara de returnare (JRS Romania)
 - au fost detaliate etapele si formele de protectie juridica acordate solicitantului de azil, fiind evidentiata dificultatile fiecărei proceduri/statut, atat pentru refugiat cat si pentru autoritati

- Punctul de vedere al **JRS Romania**
 - *Mihai Adrian Paun*, Psiholog, coordonator proiecte
 - s-a urmarit identificarea cauzelor si reactiilor la trauma din tara de origine, efectele lor pe termen lung, fiind subliniate masurile luate dupa iesirea din custodia publica, in special cele vizand protectia copiilor, intrucat legislatia referitoare la acest aspect este una deficitara

- Punctul de vedere **psihoterapeutic** asupra problemelor refugiatilor:
 - Conf. univ. dr. *Diana Lucia Vasile*, Decan al Facultatii de Psihologie din Universitatea Spiru Haret
 - pornind de la faptul ca multi dintre refugiati sunt supravietuitorii unor violente si abuzuri traumatice, atat in tara de origine, cat si pe parcursul etapelor de refugiu, s-a

insistat pe evidentierea acelor repere utile in psihoterapia traumei, dat fiind faptul ca lucrul cu un refugiat implica aspecte particulare, impuse de limba, cultura si o anumita psihologie a refugiatului, care face dificila crearea unei relatii de incredere si demararea unui proces terapeutic autentic

■ **Punctul de vedere ale UNCHR Romania:**

- *Vasile Dragoi*, Specialist in solutii durabile
- a fost evidentiata faptul ca nu exista deocamdata comunitati de straini bine inchegate, care sa usureze procesul de integrare al noilor veniti si nu exista la ora actuala nici un numar suficient de specialisti (psihologi sau asistenti sociali) care sa raspunda nevoilor reale ale acestor persoane aflate in dificultate; de asemenea, persoanele care au dreptul al asistenta sociala (refugiatii) nu cunosc modalitatile clare prin care pot beneficia de acest drept

■ **Punctul de vedere al CNRR Romania:**

- *Nadina Morarescu*, Avocat
- a fost reliefat cadrul legislativ care reglementeaza problema refugiatilor precum si necesitatea acordarii asistentei psihologice inca de la depunerea cererii de azil dar si dupa obtinerea statutului de refugiat; de asemenea, a fost reliefata necesitatea acordarii asistentei psihologice nu doar refugiatilor, ci si personalului care lucreaza cu acestia, precum si faptul ca nu exista o cooperare si o cunoastere reciproca intre organizatiile care se ocupa de refugiatii

■ **Punctul de vedere al unui refugiat:**

- *Moallim Osman Jamal Abdi*, Medic chirurg rezident (Spitalul Universitar de Urgenta Bucuresti)
- au fost prezentate efectele traumatice ale torturii asupra persoanelor vulnerabile, evidentiindu-se aspectele fizice, psihice si sociale pe care le implica tortura

IV. CONCLUZII:

1. Este nevoie sa fie identificate modalitati mai eficiente prin care refugiatii sa aiba acces la serviciile de consiliere psihologica de specialitate (multi recunosc ca au nevoie de consiliere dar nu stiu cum sa acceseze aceste servicii).

2. Ar fi utila gasirea unei alte formule de denumire a serviciului de consiliere psihologica, deoarece termenul "psiholog" are rezonanta negativa in randul comunitatii de refugiatii (ideea de a merge la psiholog este asociata cu ideea de boala psihica, ceea ce scade in primul rand stima de sine, dar si respectul celorlalti).

3. Exista, in practica, necesitatea unei duble directionari a asistentei din partea psihologului: catre beneficiari (refugiatii), dar si catre cei care lucreaza cu acestia (lucratori sociali, etc.), care resimt puternic faptul ca nu stiu cum sa se descarce de tensiunea emotionala acumulata prin specificul muncii lor.

4. Ar fi extrem de utila initierea unei ample si temeinice cercetari pe tema gasirii acelor resurse psihice care dau putere supravietuitorilor psihotraumelor si care, stimulate prin tehnici terapeutice specifice, faciliteaza si usureaza procesul de recuperare psihica in cazul refugiatilor

5. Este necesara o cunoastere reciproca mult mai buna intre diversele institutii sau ONG-urile implicate in asistenta refugiatilor, in vederea unei coordonari mult mai eficiente a eforturilor tuturor celor implicati, in folosul real al beneficiarilor

6. Exista o carenta la nivelul necesarului de specialisti in institutiile si serviciile care acorda asistenta, in sensul ca exista prea putini psihologi sau prea putini asistenti sociali, ceea ce face dificil procesul de asistare a refugiatilor.

Surse bibliografice:

- Greceanu Alessandra si colab., -“Azilul si migratia, abordari teoretice si jurisprudentiale”- Editura Monitorul Oficial, Bucuresti, 2008;”
- Miley, K., O’ Melia., M. DuBois – “Practica asistentei sociale”- Editura Polirom, Iasi, 2006;
- *** “Manual referitor la proceduri si criterii de determinare a statutului de refugiat”, Biroul Inaltului Comisariat al Natiunilor Unite pentru Refugiati, Reeditare, Geneva, ianuarie 1992;
- ***”Legislatia privind azilul in Romania”, Editura Monitorul Oficial, Bucuresti, 2007;
- ***”Manual pentru parlamentari nr. 11 – 2005, Nationalitate si apatridie”, Inaltul Comisariat al Natiunilor Unite pentru Refugiati;
- *** “Manual de clinica sociala”;
- ***” Bun venit in Romania!, ghid de informare pentru cetatenii din state terte”, Fundatia Soros & ARCA- Forumul Roman pentru Refugiati si Migranti, decembrie, 2009;
- www.ori.mai.gov.ro;
- www.unhcr-budapest.org/romania.